

Schellak- en lakplaten als meervoudig object

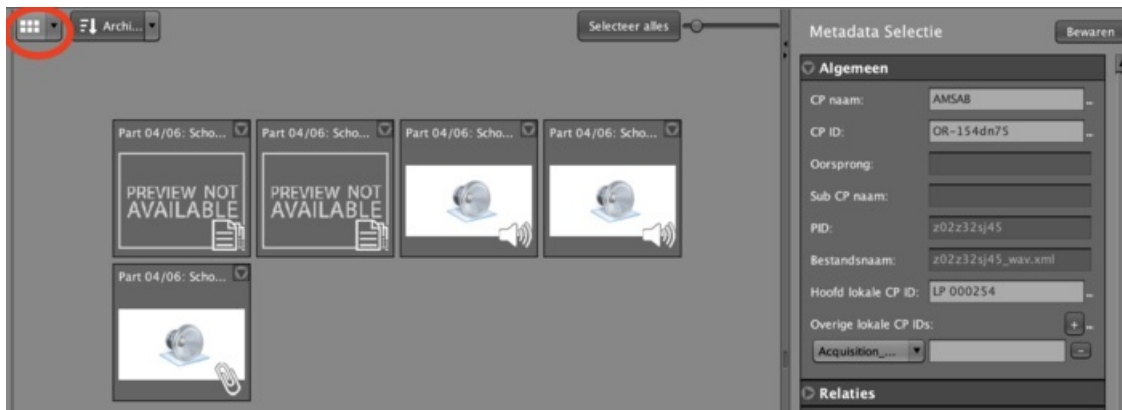
Waarom hebben we gekozen voor een meervoudig object voor deze formaten?

Binnen digitaliseringsproject 5 vinden we de schellak- en lakplaten terug. Voor de digitalisering hiervan hebben we ervoor gekozen om twee bestanden per plaatkant te creëren in plaats van slechts één. Deze keuze is gemaakt omdat in het verleden, tijdens het maken van de plaat zelf, een pre-equalisatie van het geluid is toegepast, door een bepaalde curve - of equalisatiecurve - te gebruiken (lees daar hier meer over). Helaas weten we in veel gevallen niet meer welke curve indertijd werd gebruikt. Daarom spraken af we met de digitaliseringspartner die de digitalisering van de platen uitvoerde, dat de operator een ruw archiefmasterbestand zou maken zonder een toegepaste curve, en daarnaast een mezzaninebestand waarop een equalisatiecurve werd toegepast die volgens zijn vakkundige interpretatie het dichtst aanleunt bij de curve die bij de creatie is gebruikt. Daarvoor baseert de operator zich op een databank en op zijn eigen (zeer geoefend) gehoor. We ontleenden deze werkwijze aan de ervaring met platendigitalisering bij Indiana University.

Het resultaat is dat er voor één PID (dus per plaatkant) telkens twee audiobestanden bestaan in het meemoo-archiefsysteem. Om het voor de contentpartner makkelijk te maken, voegden we in de bestandsnaam het woord '_curve' toe voor het bestand waarop de equalisatiecurve is toegepast. Deze heet dus **pid_curve.wav** en is het bestand met de audio die het best geschikt is om te ontsluiten. Een mezzaninebestand heeft dan ook als doel een zo goed mogelijke kijk- en in dit geval luisterervaring bieden. Het ruwe bestand (zonder toegepaste curve) of de archiefmaster, heet **pid_wav.wav** en is het best geschikt om op lange termijn te bewaren. Mochten er in de toekomst namelijk nieuwe inzichten komen over de toegepaste curves, dan kunnen wij of jij als contentpartner steeds teruggrijpen naar de onbewerkte archiefmaster om eventuele nieuwe bewerkingen hierop uit te voeren.

Wat zie ik in het MAM?

In het MAM zie je alle bestanden die deel uitmaken van het meervoudig object. Hier zie je een voorbeeld, in twee verschillende weergaves (zie linksboven):

Type	Titel	Bestandsnaam	Archiveerdatum	Datum gewijzigd
	Part 04/06: Schoolstrijd, ja...	z02z32sj45_wav.xml	2018:10:02 19:06:40	2018-10-02T17:34:43Z
	Part 04/06: Schoolstrijd, ja...	z02z32sj45_mets.xml	2018:10:02 19:06:39	2018-10-02T17:34:42Z
	Part 04/06: Schoolstrijd, ja...	z02z32sj45_curve.wav	2018:10:02 19:06:37	2018-10-02T23:35:17Z
	Part 04/06: Schoolstrijd, ja...	z02z32sj45_wav.wav	2018:10:02 19:06:36	2018-10-02T23:35:17Z
	Part 04/06: Schoolstrijd, ja...	z02z32sj45.complex	2018:10:02 19:06:31	2018-10-02T17:06:41Z

Je hebt ten eerste het **meervoudig object** zelf: *pid.complex*. Deze heeft als mediatype 'set' en herken je aan de paperclip. Hiermee kan je niets doen in het archief zelf, aangezien dit bestand enkel een functie had tijdens de ingest. Dit meervoudig object, dat een pakketje is (zoals bv. een zip-bestand) is tijdens de ingest uitgepakt en alle files in de set zijn afzonderlijk gearchiveerd. Eigenlijk is deze *pid.complex* de digitale voorstelling van de intellectuele entiteit. Wil je dus bijvoorbeeld graag weten hoeveel platen er reeds gearchiveerd zijn voor jouw organisatie, dan moet je kijken hoeveel sets er aanwezig zijn bij het dragerformaat 'Shellac and Lacquer Disc', want: 1 PID = 1 set = 1 intellectuele entiteit = 1 schellak- of lakplaat (= 2 documenten + 2 audio's).

Ten tweede zie je enerzijds het **mezzaninebestand**: *pid_curve.wav* en anderzijds de **archiefmaster**: *pid_wav.wav*. Deze herken je beiden aan het audiobestandicoontje. Deze WAV-bestanden zijn afspeel- en bewerkbaar in het MAM zelf. Enkel een geoefend oor zal een verschil tussen beide bestanden vaststellen. Meer daarover lees je in dit artikel over de equalisatiecurve.

Vervolgens vind je ook één **kwaliteitsrapport** in XML terug: *pid_wav.xml*. Dit rapport vormt een neerslag van zogenaamde 'timemarkers' of tijdsaanduidingen, geplaatst in deze XML door de operator tijdens digitalisering. Een 'timemarker' met een opmerking werd bijvoorbeeld gezet wanneer iets eigenaardig werd opgemerkt in de audio, zoals een vervorming, of audiodiscontinuïteit, maar ook bij een brede groef in de plaat of een markering op de plaat zelf. In principe heb jij deze als contentpartner dus nooit nodig, maar dient deze vooral voor meemoo zelf als kwaliteitscontrole. Dit is een tekstbestand en herken je dus ook aan het tekstbestandicoontje en de thumbnail 'preview not available'.

Als laatste vind je ook het **metadatabestand** in XML terug in het MAM: *pid_mets.xml*. In mensentaal vind je in de rechterkolom reeds een selectie van deze metadata. Ook dit is een tekstbestand en herken je aan het tekstbestandicoontje en de thumbnail 'preview not available'.

Welke audiobestanden worden ontsloten op de meemoo-platformen?

Zoals je hier kan lezen, worden standaard beide audiobestanden ontsloten op de meemoo-platformen, dus zowel het bestand mét als zonder de equalisatiecurve. Dit wil zeggen dat op de platformen telkens twee dezelfde bestanden als zoekresultaat zullen komen uit een zoektocht op bv. PID of titel. Aangezien de inhoud hiervan exact hetzelfde is en enkel een geoefend oor het verschil waarneemt, raden wij aan om enkel de **pid_curve.wav** te ontsluiten. Deze is namelijk het mezzaninebestand en dus het best geschikt voor ontsluiting en een goede luisterervaring. De **pid_wav.wav** is de archiefmaster en dus best geschikt voor een duurzame archivering op lange termijn. Als je hierover nog vragen hebt, dan ben je bij lobke.vandeneinden@meemoo.be aan het juiste adres.